

Platform toekomstbestendigheid pensioenfondsen (KNVG en NVOG)

September 2018

Statement toekomstbestendigheid pensioenfondsen (KNVG en NVOG)

Inleiding.

Het aantal pensioenfondsen is de afgelopen jaren fors teruggelopen, vooral is dit te zien bij de ondernemingspensioenfondsen.

Waren er in 2000 nog meer dan 1000 pensioenfondsen, in 2018 zijn het er nog maar 250 waarbij zeker bij zo'n 50 fondsen de toekomstbestendigheid/levensvatbaarheid serieus ter discussie staat.

Er zijn talloze oorzaken te noemen zoals: pensioen als arbeidsvoorwaarde wordt door de werkgever niet meer als corebusiness gezien, het aantal actieve deelnemers loopt terug als gevolg van fusie en splitsing of krimp van de onderneming, gebrek aan gekwalificeerde bestuurders in de eigen geleding en vooral niet te vergeten de toenemende eisen via wet- en regelgeving waarbij het toezicht van de Nederlandsche Bank.

De doelstelling van DNB met 100 pensioenfondsen komt snel in zicht.

Positie gepensioneerden.

Voor de gepensioneerden, dat wil zeggen de verenigingen van de gepensioneerden, is er in de Pensioenwet geen directe rol weggelegd, de gepensioneerden kunnen vertegenwoordigers hebben in het Bestuur van het Pensioenfonds dan wel in het Verantwoordingsorgaan. Het primaat voor de pensioenovereenkomst ligt nog steeds bij de sociale partners middels werkgever en vakverenigingen c.q.

ondernemingsraad. In feite sluit de huidige Pensioenwet minder goed aan bij de maatschappelijke werkelijkheid. Het aantal gepensioneerden in een pensioenfonds ten opzichte van de actieve deelnemers neemt aanzienlijk toe (zij vormen inmiddels vaak meer dan 50% van het belegde vermogen) de zeggenschap loopt daarmee niet parallel. In het geval de discussie wordt gestart over toekomstbestendigheid/levensvatbaarheid van een fonds zonder directe inspraak van de gepensioneerden lijkt dit dus strijdig met de in de pensioenwet genoemde evenwichtige belangenbehartiging.

Platform toekomstbestendigheid pensioenfondsen.

Om de positie van gepensioneerden beter te kunnen waarborgen is binnen de KNVG/NVOG het platform toekomstbestendigheid pensioenfondsen opgericht. Het platform is een kenniscentrum waar de bestuursleden van KNVG/ NVOG lidverenigingen terecht kunnen voor informatie en eventueel begeleiding vanaf het moment dat er onderzoeken wordt gestart naar de toekomstbestendigheid van een fonds.

Het platform is geen plaats waar uitvoerende werkzaamheden worden verricht voor de leden, daarvoor zijn een aantal professionele organisaties beschikbaar, het platform kan wel informatie geven over deze professionele organisaties.

Elk pensioenfonds moet met enige regelmaat een onderzoek doen naar de toekomstbestendigheid.

Een dergelijk onderzoek wordt meestal gestart door het pensioenfondsbestuur in overleg met werkgever/vakverenigingen/ondernemingsraad.

Gepensioneerdenverenigingen worden pas in dit proces betrokken als de besluitvorming min of meer heeft plaatsgevonden (als ze er al bij betrokken worden), het gaat dan in feite om ja of ja.

Dit laatste vindt de KNVG/NVOG onwenselijk.

De reactie van de andere partijen is dan vaak dat de gepensioneerden vertegenwoordigd zijn in het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan.

Dat is ook juist, maar veelal worden deze vertegenwoordigers geheimhouding opgelegd over het verloop van het onderzoek, echte communicatie met de achterban is dan niet mogelijk.

Het platform doet de aanbeveling aan elke vereniging van gepensioneerden om aan sociale partners te kennen te geven direct betrokken te willen zijn bij de start van een dergelijk onderzoek dan wel indirect via hun vertegenwoordigers in het Bestuur/Verantwoordingsorgaan zonder geheimhoudingsplicht.

Op deze wijze kunnen gepensioneerden(verenigingen) optimaal betrokken worden in een proces waar zij grote belangen bij heeft.

De Nederlandsche Bank.

DNB speelt een belangrijke rol in dit proces, zonder goedkeuring van DNB is er geen besluitvorming mogelijk.

Zie daarvoor de circulaire DNB dd 20 augustus 2013 ' Krimpemde en gesloten fondsen' en circulaire DNB dd mei 2014 over ' Liquidatie Pensioenfondsen' en zie ook de factsheets van DNB op de DNB-website.

Deze circulaires zijn erg algemeen geformuleerd, DNB heeft daarmee voor zichzelf een enorme vrijheid gecreëerd, het pensioenfondsbestuur moet een goed verhaal hebben, DNB beoordeelt vervolgens of het verhaal ook goed is.

DNB betreft in de toetsing artikel 105 Pensioenwet, te weten:

“De personen die het beleid van een pensioenfonds bepalen of mede bepalen richten zich bij de vervulling van hun taak naar de belangen van de bij het pensioenfonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, de pensioengerechtigden en de werkgever en zorgen ervoor dat dezen zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.”

De Code Pensioenfondsen schrijft in artikel 1 lid 8 hetzelfde, te weten: Het bestuur legt bij alle besluiten duidelijk vast op grond van welke overwegingen- mede ten aanzien van de evenwichtige belangenafweging- het besluit genomen is.

Evenwichtige belangenafweging is dus het sleutelwoord.

Besluitvormingsresultaten

Uit het hierboven genoemde onderzoek kunnen verschillen varianten komen, zoals:

- Het pensioenfonds kan gewoon doorgaan, de belangen van de gepensioneerden zijn voldoende gewaarborgd.
- Het pensioenfonds wordt gesloten voor nieuwe deelnemers, opbouw actieve deelnemers blijft in het fonds.

- Het pensioenfonds wordt gesloten, alle opbouw wordt elders ondergebracht. Eventuele opt-in via artikel 83 PW.
- Het gesloten pensioenfonds blijft voorlopig zelfstandig. DNB stelt hieraan bepaalde eisen.
- Het gesloten pensioenfonds wordt overgedragen aan BPF, APF, Verzekeraar, een grensoverschrijdende IORP (lees België-route), Collectieve Waardeoverdracht conform artikel 84 PW kan hierbij een rol spelen.

Al deze varianten hebben een complex besluitvormingsproces en kennen een behoorlijk tijdsspanne, professionele ondersteuning hierbij is onvermijdelijk. Het platform heeft veel kennis over deze varianten en kan zonder meer zorgen voor informatie en begeleiding van het proces.

Tot slot

Gepensioneerden hebben groot belang bij het wel en wee van hun fonds, vaak zijn de aan hen toe te rekenen vermogens van het fonds groter dan die van de actieve deelnemers.

Sociale partners, werkgever en werknemers, hebben het bij het onderwerp pensioen voornamelijk voor het zeggen, zij het dat hun primaire taak ligt bij de opbouw van het pensioen van actieven.

Gepensioneerden zijn vertegenwoordigd in het Bestuur en Verantwoordingsorgaan c.q. Belanghebbendenorgaan. Toch is het wenselijk als gepensioneerden(vereniging) zo vroeg mogelijk in een toekomstbestendigheidsonderzoek van hun pensioenfonds betrokken te worden. Artikel 105 PW evenwichtige belangenafweging is hierbij het sleutelwoord.